

Note exegetice asupra expresiei *kata ten taxin* în Epistola către Evrei

Dr. O. Baban

Una din expresiile importante din Epistola către Evrei este cea prin care se desemnează tipul preoției lui Isus în comparație cu preoția levitică, anume formula *kata ten taxin*, *κατα την ταξιν*, „potrivit cu ordinea (cu rânduiala)”. Această expresie apare în Noul Testament doar în Evrei 5.6, 10, 6.20, 7.11, 17. În general, construcțiile gramaticale cu prepoziția *kata* și acuzativul comunică ideea de direcție, conformitate, ordine, raportare la un model, având înțelesul de „în jos, de-a-lungul, conform cu”, etc.¹ Ca atare, ea apare în numeroase formulări, de exemplu în titlurile evangheliilor (*κατα Μαθθαιον*, *κατα Μαρκον*, *κατα Λουκαν*, *κατα Ιωαννην*, respectiv „după” sau „conform lui” Matei, Marcu, Luca, Ioan; sau ca referințe la lege, cf. Luca 2.22, *κατα τον νομον Μουσεως* – conform legii lui Moise, etc.), în teologia epistolelor lui Pavel (cf. Epistola către Galateni și Epistola către Romani și expresiile *κατα σαρκαν* - după trup, *κατα πνευμα* - după duh, *κατα επαγγελιαν* - potrivit promisiunii sau făgăduinței, *κατα ευαγγελιον* - conform evangheliei, *κατα*

---

¹ În același timp, *kata* poate fi folosit și cu cazul genitiv și atunci are înțeles locativ, distributiv („de pe, asupra, jos de pe, prin”, sau indică succesiunea, opoziția; ex.: Luca 4.14, și vestea despre el s-a dus *prin toată* regiunea, *και φημη εξηλθεν καθ' ολης της περιχωρου περι αυτου*; cf. Fapte 10.37; sau Ioan 18.29, ce acuzație aduceți *impotriva omului* acestuia?, *τινα κατηγοριαν φερετε κατα του ανθρωπου τουτου...*, etc.).

ἄνθρωπον - conform sau potrivit oamenilor, etc.), și în multe alte exemple.

Contextul argumentului

Evrei 5.1-10 conține două referințe la rânduiala slujirii preoțești a lui Isus prin care se arată că El a fost pus de Dumnezeu în această poziție și nu și-a luat singur demnitatea de preot (precizarea nevoii de chemare divină are importanță maximă în înțelegerea naturii preoției: aceasta nu este doar o slujbă de reprezentare a oamenilor înaintea lui Dumnezeu, ci este și o slujbă în care nu se poate intra fără chemare și confirmare divină). Capitolul cinci continuă, apoi, arătând că Isus a fost desăvârșit de Dumnezeu prin suferință (suferința jertfei de pe cruce, la care a mers prin ascultare deplină de Tatăl) ca să ajungă un mare preot ce aduce mântuirea veșnică a celor credincioși: în acest sens veșnic a avut loc și numirea sa de către Dumnezeu ca „mare preot după rânduiala lui Melhisedec”:

5.6, καθως και ἐν ἑτερῳ λεγει σου (εἶ) ἱερευς εἰς τον αἰωνα κατα την ταξιν Μελχισεδεκ.²

După cum spune și în alt loc: „Tu (ești) preot *în veac*, după rânduiala lui Melhisedec”.

5.10, προσαγορευθεις ὑπο του θεου ἀρξιερευς κατα την ταξιν Μελχισεδεκ.

Fiind numit de Dumnezeu: „mare preot după rânduiala lui Melhisedec”.

După aceste două versete care pun problema preoției veșnice a lui Isus, Evrei 6 discută importanța jurământului lui Dumnezeu. Astfel, Dumnezeu i-a jurat lui Avraam că îi va înmulți sămânța și a

---

² Pentru variante textuale și citate, vezi E. Nestle, K. Aland și B. Aland, Universităt Münstet. Institut für Neutestamentliche Textforschung. (1993, c1979). *Novum Testamentum Graece*. Nestle-Aland. (27. Aufl., rev.) (569). Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung.

după la îndeplinire promisiunea aceasta prin Isus, cel chemat să fie preot după rânduiala lui Melhisedec, în veci. Isus a intrat, astfel, în locul prea-sfânt din ceruri ca înainte-mergător pentru noi și ca mare preot al mântuirii noastre, în mod special desemnat așa de Dumnezeu, ca să poată fi mântuiți și evreii și păgânii.

6.20, ὅπου προδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ ἀρχιερεὺς γενομένου εἰς τὸν αἰῶνα.

(avem nădejdea ca o ancoră a sufletului, o nădejde tare și neclintită care pătrunde dincolo de perdeaua dinlăuntrul Templului),... în locul unde a intrat pentru noi înainte-mergătorul nostru, Isus, fiind „mare preot în veac după rânduiala lui Melhisedec”.

Evrei 7 conține, poate, cea mai importantă parte a prezentării lui Isus ca preot după rânduiala lui Melhisedec. Capitolul îl prezintă pe Melhisedec mai în detaliu și discută asemănarea lui cu Hristos și apoi îl prezintă pe Hristos prin paralelism cu preoția lui Aaron și preoții leviți. Comparația aceasta este discutată în amănunțime în Evrei 7 și concluziile sunt capitolului sunt radicale, arătând superioritatea lui Hristos asupra rânduiei preoțești din Israel. În acest capitol se întâlnesc două referiri la Melhisedec, după cum urmează:

7.11, εἰ μὲν οὖν τελειῶσις δια τῆς λευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν, ὁ λαὸς γὰρ ἐπ’ αὐτῆς νενομοθετῆται, τίς ἐτι χρεια κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ ἕτερον ἀνιστασθαι ἱερεα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρῶν λεγεσθαι.

Așadar, dacă desăvârșirea³ ar fi fost prin preoția leviților (pentru că sub această preoție a primit poporul legea), ce nevoie mai era să se

---

³ Desăvârșirea sau finalitatea (τελειῶσις), înseamnă aici și iertarea deplină – asimilabilă cu neprihănirea – obținută de cel credincios, dar și împlinirea sau confirmarea funcției finale a preoției levitice, văzută ca preoție, adică mijlocirea adusă de ea între Dumnezeu și om. Autorul epistolei lasă să se înțeleagă faptul că preoția levitică nu este eficientă în raport cu scopul final al unei preoții, ci este doar o ilustrație a preoției adevărate, o reflectare istorică. Cea mai bună

ridice un alt preot, după rânduiala lui Melhisedec, și nu unul numit după rânduiala lui Aron?

7.17, μαρτυρεται γαρ ότι συ (ει) ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ.

Căci se dă mărturia: „Tu ești preot în veci, după rânduiala lui Melhisedec”.

Laitmotivul important din aceste versete, „tu ești (mare) preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec”, este preluat din Psalmul 110.4-5 (109.4-5, LXX), ὁμοσεν κυριος και οὐ μεταμεληθησεται, συ εἰ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ (Domnul a confirmat și nu își va lua înapoi (cuvântul): „Tu ești preot în veac după rânduiala lui Melhisedec”).⁴ Plecând de la această profetie, epistola reia tema și afirmă caracterul unic și superior al preoției lui Isus, în comparație cu preoția lui Aaron.

Paralela Melhisedec – Isus și identitatea lui Melhisedec

Pe lângă lămuririle legate de Melhisedec, Aaron, Levi și Isus, problema ridicată de aceste versete este, desigur, cea a preoției în NT, în general. În acest context se impun, deodată, câteva observații, cum ar fi: care este legătura între titlurile „mare preot” (*arhiereus*), „preot” (*hiereus*), și „preot în veci” (*hiereus eis aiona*), care apar în aceste versete, pe deoparte, și expresia „rânduială” (*taxis, kata ten taxin*, potrivit rânduiei sau ordinii), pe de altă parte? Se referă *taxis* la o preoție în sine sau doar la o rânduială, adică o anumită ordine în interiorul uneia și aceleiași

---

ilustrație a preoției lui Isus este preoția lui Melhisedec, care este luată aici ca reper superior preoției lui Aaron. De abia prin această preoție se atinge funcționalitatea preoției depline. De aici și înțelesul posibil al rânduiei (*τάξις*) de „model”: după modelul lui Melhisedec, după modelul lui Aaron.

⁴*Septuaginta: with morphology* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1996). Ps. 109.3-4.

preoții? S-ar putea traduce, atunci, *taxis* prin „preoție” în loc de „rânduială”, și, respectiv, prin „preoția lui Aaron” (ἡ ταξις Ἀαρων) și „preoția lui Melhisedec” (ἡ ταξις Μελχισεδεκ)? Răspunsul la aceste întrebări poate indica nu numai traducerea și înțelesul formulei *ten taxin Melhisedek*, ci și teologia, în asamblu, pe care Epistola către Evrei o comunică despre slujirea preoțească a lui Isus.

Înțelesul termenului „rânduială” este legat, însă, nemijlocit, și de problema identității lui Melhisedec. Etimologic, numele lui conține referiri clare la regalitate și dreptate (*melki – melek-i – rege sau „regele meu”, și țedek - drept, מלך שם*). Astfel, Melhisedec, מלך צדק poate însemna „regele neprihănit (dreptății)”, sau „regele meu este neprihănit (drept)”, ori chiar „Țedek este regele meu” (Țedek erau un zeu din Canaan, cf. Iosua 10.1).⁵ În mod distinct, el este numit însă și „preot al Dumnezeului cel prea înalt” (Gen. 14.17-18, *hiereus tou theou hupsistou*, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ὑψιστοῦ, כהן לאל עליון, *kohen la-el elion*).

Conform unor interpretări, Melhisedec ar fi fost o epifanie (arătare, apariție) antropomorfă a Fiului lui Dumnezeu înainte de întrupare (Isus s-ar fi prezentat, astfel, pe sine, ca om, în chip profetic, lui Avraam, ca împărat al neprihănitii, și ar fi venit și cu însemnele cinei Domnului: cu pâine și cu vin, dând binecuvântarea sa peste Avraam). O astfel de interpretare ar părea să fie și susținută de faptul că, în Evrei, se subliniază preoția veșnică a ambilor preoți, a lui Isus și a lui Melhisedec, respectiv în Evrei 7.3 și 7.11.

În privința aceasta există, totuși, o obiecție. În vreme ce se spune că Isus Hristos va fi „preot în veac” (εἰς τὸν αἰῶνα), după preoția lui Melhisedec, Evrei 7.3 nu spune exact același lucru despre Melhisedec, ci precizează că acesta va rămânea preot, μενει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκες, „pentru totdeauna” (7.3). Formula εἰς τὸ διηνεκες nu este identică cu formula εἰς τὸν αἰῶνα, folosită

---

⁵ W.D. Reayburn și E.M. Fry, *A handbook on Genesis*. UBS handbook series, (New York: United Bible Societies, 1997), 322.

cu referire la Isus, în Evrei 5-7 (cf. 5.6, 10; 6.20; 7.17). Prima expresie înseamnă ceva neîntrerupt, continuu, pe când cea de a doua înseamnă, literal, „în veci”.⁶ Se poate sugera, în acest caz, că există o deosebire sensibilă între cele două caracterizări: Melhisedec are o preoție netransmisibilă, neîntreruptă – pe toată durata vieții sale – el a avut o preoție pe care nu a transmis-o nimănui și prin care a prefigurat-o pe cea a lui Isus. În acest timp, Isus are o preoție de același tip, netransmisibilă, dar *veșnică* (și el trăiește veșnic, fiind Fiul lui Dumnezeu). De abia această preoție a lui Isus este unică și esențială mântuirii oamenilor, fiind preoția originală la care s-au referit toate modelele culturale și religioase din istoria lui Israel (implicit, și cea a lui Melhisedec și cea a lui Aaron și Levi).

Într-adevăr, o asemenea evaluare pare sprijinită și de faptul că Melhisedec este descris doar ca fiind *asemenea* lui Isus, în Evrei 7.3, unde se arată că el este „fără tată, fără mamă, fără spiță de neam, neavând nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții, dar care a fost *asemănat* cu Fiul lui Dumnezeu, rămîne preot în veac.” Dacă privim la predicatul propoziției „a fost *asemănat*” (ἐχὼν ὁμοιωμενός δε τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, fiind asemănător fiului lui Dumnezeu), concluzia pare destul de clară: Melhisedec are doar asemănarea cu Isus. Expresia ὁμοιωμενός, din Evrei. 7.3, are o greutate considerabilă și unele traduceri sunt gata să traducă mai tranșant și *kata ten taxin* din 7.11. Astfel, traducerea germană Gute Nachricht Bibel (GNT) 7.11, traduce „un preot *de felul lui...*” (*noch einen anderen Priester aufzustellen, einen „nach der Art Melchisedeks“ und nicht nach der Art Aarons*), iar traducerea în engleza modernă, a lui J. Moffat (MNT), traduce în 7.11: „un preot

---

⁶ Cf. T. Friberg, B. Friberg, și N.F. Miller, *Analytical lexicon of the Greek New Testament*. (Grand Rapids, Mich.: Baker Books, 2000), 116; W. Arndt, F.W. Danker, și W. Bauer, *A Greek-English lexicon of the New Testament and other early Christian literature*. 6th ed, K. Aland, B. Aland, and V. Reichmann (eds.), (Chicago: University of Chicago Press, 2000), 245).

de rangul lui...”⁷ P. Ellingworth și E.A. Nida acceptă și ei o formulă asemănătoare: „un preot *ca* Melhisedec” și „unul *ca* Aaron”.⁸

În ce privește caracterizarea „fără mamă și fără tată, fără genealogie” (ὄπατωρ ἀμητωρ ἀγενεαλογίας), este adevărat că lui Melhisedec nu i se menționează, în Geneza, nici o linie genealogică – dar aceasta nu înseamnă că nu a avut o genealogie din motiv că este asemănat cu Isus (de fapt, Isus – ca fiu al omului și ca fiu al lui David - are o genealogie, chiar două genealogii, în Matei 1 și Luca 3; și fecioara Maria este, într-adevăr, mama sa, θεοτοκος); chiar dacă nu se dau detalii biografice sau biologice despre Melhisedec aceasta nu înseamnă, în mod necesar, că el nu avea astfel de caracteristici sau trăsături. Textul este voit misterios, eliptic – prin inspirație divină – și, astfel, nu se precizează unde era cetatea sau țara Salem peste care era rege – deși unii o identifică după nume cu Ierusalimul (există și ipoteza că Melhisedec era rege peste o regiune sau un un popor numit *tedek*, neprihănire), nici vreun alt amănunt despre preoția sa sau numele lui Dumnezeu (Dumnezeul cel preainalt). Prezentarea din Geneza rămâne, în esență, deplin compatibilă cu o comparație simplă cu Isus, nu cu o identificare a sa cu Isus.⁹ În ce privește personajul Melhisedec, ca om, acesta pare să fi fost, mai degrabă, un împărat-preot local, misterios – pentru noi, pe deoparte - dar, cu siguranță cunoscut lui

---

⁷ P. Ellingworth, și E.A. Nida, *A handbook on the Letter to the Hebrews*. UBS handbook series; Helps for translators (New York: United Bible Societies, 1994), 146. Cf.

⁸ Ellingworth și Nida, *Hebrews*, 148, 150.

⁹ Misterul care îl înconjoară pe Melhisedec – cel puțin datorită laconismului lui Moise, are un corespondent parțial – interpretat teologic, și în interpretarea persoanei lui Isus. Isus Hristos este și el o persoană misterioasă, ca divinitate care și-a asumat ființarea umană (trup, suflet, duh) și ca om, care este divin, fără ca aceste două naturi să se contopească. Misterul întrupării și ființei umane-divine a lui Isus rămâne o taină profundă care i-a preocupat și îi preocupă pe teologi și pe toți creștinii, în general.

Avraam, un om de credință deosebită, cu statură morală și recunoaștere divină.

Talmudul oferă o perspectivă interesantă asupra identificării lui Melhisedec. Potrivit rabinilor, datele acestuia permit o identificare a sa cu Sem, fiul lui Noe.¹⁰ Prelucrarea informațiilor biblice ar duce la ideea că Noe, în vârstă de șase sute de ani la potop, a mai trăit trei sute cincizeci de ani după potop (Gen. 9.28-29) și a murit la nouă sute cincizeci de ani, iar fiul său Sem a trăit, aproximativ, încă cinci sute doi ani, după potop. Este posibil, deci, ca el să fi fost figura cea mai respectată pe pământ, în vremea lui Avraam, în stare să exercite o funcție preoțească unică, patriarhală, reprezentativă pentru omenire, la cererea lui Dumnezeu. Această ultimă explicație iese din cadrul propriu-zis al Bibliei, este adevărat, dar rămâne în contextul uman al interpretării folosite până acum, potrivit căreia Melhisedec reprezenta o persoană influentă, recunoscută, unică și paradigmatică pentru Mesia cel din viitor (s-ar putea obiecta că Sem avea o genealogie și era binecunoscut, pe când Melhisedec, nu este cunoscut; dar, ceea ce spune Evrei 4-5 se referă la prezentarea lui Melhisedec din Geneza 14 și nu la ceea ce se cunoștea sau nu se cunoștea despre el la momentul respectiv; dimpotrivă, reacția clară și rapidă a lui Avraam arată că avea de a face cu un personaj foarte cunoscut. Avraam îl știa, cu siguranță, mai dinainte pe Melhisedec).

Preoția lui Melhisedec și paralelele cu Aaron (Levi)

Faptul că aceasta preoție a dat de gândit autorilor biblici, vizavi de preoția levitică, de tipul lui Aaron, se vede clar din Psalmul 110.4. Prin inspirație divină, David ajunge să îl numească aici pe Mesia nu preot conform rânduiei lui Aaron, ci preot după rânduiala lui

---

¹⁰ Talmudul Babilonian Nedarim 32b și 4; Geneza Rabbah 46:7; Geneza Rabbah 56:10; Levitic Rabbah 25:6; Numeri Rabbah 4:8. La fel și Targumu l Ierusalim la Geneza 14:18, Midrash 126b. Cf. și „Tamar was the daughter of Shem, Melchizedek king of Salem, Priest of God the Most High.” (Midrash Rabbah, vol.2, Soncino Press translation, 1983, p. 796).

Melhisedec. Este limpede că el a ajuns să vadă în această rânduială sau preoție, una de tip special, superior, dată fiind antichitatea ei și reprezentantul în speță. Autorul epistolei către Evrei desfășoară în mod suplimentar un argument foarte nuanțat ca să arate că antichitatea și raporturile strămoșești Avraam-Melhisedec se resfrâng în relații de subordonare între preoția de tip Melhisedec și cea de tip levitic. Celebra sa argumentare din Evrei spune că subordonarea lui Levi, aflat în formă incipientă în trupul strămoșului său Avraam, și supus, ca descendent, închinării și alianțelor acestuia, se transformă în superioritatea preoției lui Melhisedec față de cea a lui Levi.

Dar, atunci, ce fel de preoție avea Melhisedec? Rânduiala lui, preoția sa, în sine, nu pare să fi fost o preoție transmisibilă. Nu se pomenește în altă parte în Biblie despre vreun șir de preoți de tip Melhisedec. Pe deoparte, în multe cetăți-state din Orient, se obișnuia ca regele să fie și preot al cetății, deci poate fi vorba de o preoție regală obișnuită în antichitate (acesta era cazul în Babilon; în Israel separarea puterilor era clară; doar dinastia Hasmoneilor în sec. 3 î.H., cu Iuda Macabeul și urmașii săi – care veneau din familie de preoți, vor avea cele două funcții – o situație care va duce la o anumită contestare a legitimității lor regale precum și la reconturarea ideii mesianice că eliberatorul trimis de Dumnezeu va uni în persoana sa cele două funcții, preoțească și regală). Din acest punct de vedere, Melhisedec era rege peste Salem și îndeplinea și oficiul de preot (tentația acestei acumulări de demnități s-a făcut simțită și în imperiul roman: Gaius Julius Caesar a adoptat titlul *pontifex maximus* în 63 îH, apoi Marcus Aemilius Lepidus și Octavian Augustus, și după ei toți ceilalți imperatori romani până la Caesar Flavius Gratianus Augustus, în 381, când titlul a fost preluat de papa de la Roma).

Atunci, Melhisedec este preot atât prin (a) prisma regalității sale cât și (b) prin prisma unei chemări speciale a lui Dumnezeu (prin paralelism cu importanța chemării lui Dumnezeu, atât pentru Aaron cât și pentru Isus, subliniată clar în Evrei 5.4-6; este greu de crezut că autorul epistolei ar presupune altceva pentru

Melhisedec). În afara acestor certitudini, nu se poate afirma că Melhisedec ar fi instituit vreun ordin sau vreo orânduire regală ori preoțească.

În urma prezentării din Evrei 5-7, preoția levitică transmisibilă este o paranteză în istoria lui Israel și a preoției, în general, pentru că modelul care o antedatează și o precede este de alt tip, de tipul lui Melhisedec, o preoție mesianică așa cum este preoția unică a lui Isus. Dacă Melhisedec este o manifestare antropomorfă a lui Isus, dinaintea întrupării, atunci preoția lui Melhisedec este chiar originalul ceresc al preoției mântuitoare (cu alte cuvinte, Isus și-a manifestat această preoție prin întrupare, dar s-a manifestat asemănător și înainte de întrupare). Dacă Melhisedec este doar un predecesor uman, atunci modelul preoției sale este preluat la alt nivel de către Isus, și, deasemeni, este reflectat, doar până la un punct, de modelul preoției levitice (în cazul acesta,¹¹ modelul ceresc al preoției este chiar preoția lui Isus, care este anunțată și reflectată, în grade diferite, de doi predecesori: preoția lui Melhisedec și preoția lui Aaron și Levi).

Teologia autorului Epistolei către Evrei este o teologie profundă și radicală: conform ei, preoția levitică nu aduce desăvârșirea sau maturitatea, adică nu își atinge scopul ca preoție (7.11-12), ci Dumnezeu trebuie să facă apel la un alt preot, conform unei alte preoții, cea de tip Melhisedec.¹² Concluzia se impune de la sine: acolo unde se schimbă preoția trebuie să se schimbe și Legea, adică și legământul – căci Legea reglementează legământul (și, într-adevăr, Isus nici nu mai urmează regulile preoției levitice, de tip Aaron, pentru că el se trage din seminția lui Iuda, nu din Levi).

---

¹¹ Argumentul acesta amintește de cel al lui Pavel, din Galateni 3.16-29.

¹² Nevoia de Hristos ca preot și eficiența preoției lui se reflectă negativ asupra rezultatelor sau performanțelor preoției levitice. Dar, a fost ea proiectată să fie performantă? Ideea este, totuși, că nu a fost acesta destinul ei. Pentru că, deja înainte de a fi preoția levitică, apăruse Melhisedec, deci, Dumnezeu avea deja o preoție. În alți termeni decât Galateni 3-4 și 2 Corinteni 3-4, Evrei 7 arată că preoția levitică este temporară și are alt scop decât mântuirea.

Pare, astfel, că nevoia de Hristos ca preot și eficiența preoției lui se reflectă negativ asupra performanțelor preoției levitice. Dar, a fost ea oare, preoția levitică, proiectată ca să fie performantă ca preoție – și să dea o stare după voia lui Dumnezeu? Poate că da, dar atunci numai ca preoție care îl vestește pe Mesia, căci ea nu putea asigura mântuirea, conform NT, doar interimatul mesianic. Înainte de ea, preoția lui Melhisedec lăsase să se întrevadă că modelul mesianic al preoției eficiente este altul.

Concluzii

Discuția privitoare la sensul lui *kata ten taxis* în Evrei 4-7 a dus la concluzia, în acest articol, că *taxis* poate fi tradus cu preoție, nu doar cu ordine sau rânduială în cadrul unei preoții. Învățătura epistolei este radicală și novatoare: plecând de la cele două referiri la Melhisedec din VT, prima, istorică - în Gen. 14 și cea de a doua, mesianică - în Ps. 110, autorul arată că Hristos are o preoție care nu doar că este maximă, dacă ar fi să fie raportată la Lege și la sistemul preoției aaronice, ci depășește în toate privințele sistemul levitic deoarece reprezintă o altă preoție, de tipul lui Melhisedec. Aceasta antedatează preoția levitică, îi este superioară – căci prin Avraam se închină lui Melhisedec și Aaron și Levi, și îi dau zeciuală, și este netransmisibilă. În timp ce Melhisedec are o preoție unică, netransmisibilă, continuă (pe toată durata vieții sale) – fiind vorba, foarte probabil, despre o preoție pământească, de tip patriarhal-regal, Hristos are o preoție unică, netransmisibilă și veșnică, la el fiind vorba despre o preoție cerească (Hristos este singurul care merge în templul din ceruri, Evrei). Preoția aceasta a lui Hristos este de un tip aparte nu doar prin unicitate, netransmisibilitate și veșnicie – ci și prin lipsa de păcat, prin caracterul combinat al slujirii (el este mare preot și tot el este și jertfa), prin identitatea divină și întrupată a lui Isus – ca Fiu al lui Dumnezeu, prin surclasarea (depășirea) oricărei alte persoane și slujiri reprezentative în omenire.

Preoția lui Isus este eficientă și desăvârșită, ceea ce nu se poate spune despre preoția levitică, pentru că aceasta din urmă nu și-a atins finalitatea și nu a putut asigura mântuirea (deși aici apare ideea că, în timp ce nu și-a atins finalitatea ca aducătoare de mântuire, totuși Legea și preoția ei au condus pe Israel spre Hristos – și, deci, și-a atins scopul..., cf. Romani 3.19-26, Galateni 3.17-24). Una din expresiile care se rețin cu pregnanță în acest context este afirmația că, dacă se schimbă preotul se schimbă și Legea (sau legământul), cf. Evrei 7.12.

Ca atare, creștinul îl are drept mare preot pe Hristos și de aici derivă două concluzii importante: el nu mai poate sta sub legământul Legii sinaitice în niciun fel (contrar învățaturii adventiste) și nici nu mai are sens să continue preoția de tip levitic, în vreun sens, sau să reprezinte preoția lui Hristos prin vreo altă preoție – căci este o singură preoție care reprezintă bine preoția lui Hristos, anume modelul preoției lui Melhisedec. Nici un alt model de preoție cu caracter intermediar, transmisibil – prin alegeri sau punerea (impunerea) mâinilor, nu mai are sens. Preoția lui Hristos este unică, de tip Melhisedec și nu admite vreo transmitere sau prefigurare decât, cel mult în Melhisedec, o persoană reprezentată biblic printr-un limbaj aparte. Astfel, în Biserică nu mai este nevoie de demnitatea preoțească, ci doar de cea pastorală. Demnitatea preoțească se extinde acum la întreg corpul mistic al lui Hristos, Biserica, și este preoția universală a credincioșilor. Nu se poate găsi o justificare biblică preoției așa cum este practică ea în cadrul Bisericilor istorice. Creștinul poate acum doar să sărbătorească preoția unică a lui Hristos și rodul jertfei și mijlocirii lui, mântuirea noastră, și prin El, ca trup al Lui, în unire cu El, ca Biserică, o preoție și o domnie față de întreaga creație.